

ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 LEGAL PROBLEMS ON THE ENFORCEMENTS OF HOTEL ACT, B.E. 2547

ศิริชัย ศรีวิไล*

Sirichai Srivirai

สอาด หอมมณี**

Sa-ard Hommanee

บวรวิทย์ เป็รื่องวงศ์***

Borwonwit Prueangwong

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 เพื่อประโยชน์แก่ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่เข้าพักโรงแรมต่อไป โดยศึกษากฎหมายของต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น เป็นแนวทาง เนื่องจากทั้งสองประเทศมีโรงแรมที่ได้มาตรฐานหลายแห่ง และใช้กฎหมายควบคุมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวของไทยให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องตามหลักสากล ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการปล่อยน้ำเสียของโรงแรม พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ไม่ได้มีหลักเกณฑ์ในการควบคุมระบบและมาตรฐานภายในโรงแรม โดยเฉพาะการปล่อยน้ำเสียของโรงแรม ปัญหาการกำหนดระยะเวลาในการแจ้งการเข้าพักของนักท่องเที่ยวต่างชาติ เพราะกฎหมายกำหนดให้ผู้จัดการโรงแรมนำส่งสำเนาทะเบียนผู้พักในแต่ละวันไปให้นายทะเบียนทราบ ทุกสัปดาห์ หากนำกำหนดระยะเวลาดังกล่าวมาใช้บังคับกรณีโรงแรมนั้นอยู่ห่างไกลจากในเมืองหรือห่างไกลความเจริญ การคมนาคมยังเป็นข้อจำกัด อาจทำให้เกิดปัญหา เช่น การหลีกเลี่ยงไม่แจ้งตามกฎหมาย ปัญหาเกี่ยวกับระยะความกว้างของทางเข้าออกรถ เพราะแม้ว่าจะมีข้อกำหนดในเรื่องความกว้างของทางเข้าออกรถไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558 ประกอบกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่อง ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2544 แต่ในปัจจุบันยังพบปัญหา

* นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ปีการศึกษา 2561

** ผู้อำนวยการหลักสูตร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

*** ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค 6, อาจารย์พิเศษหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

ระยะความกว้างของทางเข้าออกรถยนต์ภายในโรงแรมในหลาย ๆ โรงแรมยังไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายฉบับดังกล่าว ปัญหาการควบคุมสมบัติของพนักงานโรงแรม พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ไม่ได้กำหนดการควบคุมสมบัติของพนักงานโรงแรมไว้ ส่งผลให้บุคคลที่สมัครเป็นพนักงานโรงแรมไม่จำเป็นต้องมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่เป็นไปตามนโยบายของแต่ละโรงแรม ซึ่งก่อให้เกิดข้อเสียคือ โรงแรมแต่ละแห่งสามารถกำหนดเงื่อนไขหรือรอบในการรับพนักงานโรงแรมได้เอง

ผู้วิจัยเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 คือ เพิ่มเติมเป็นมาตรา 34/1 กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย และแก้ไขเพิ่มเติมเรื่องกำหนดระยะเวลาในการแจ้งการเข้าพักของนักท่องเที่ยวต่างชาติตามมาตรา 35 ประกอบมาตรา 36 โดยขยายกำหนดเวลาเกี่ยวกับการนำส่งสำเนาทะเบียนผู้พักในแต่ละวันไปให้นายทะเบียนทราบทุกสัปดาห์ เป็นให้นำส่งสำเนาทะเบียนผู้พักในแต่ละวันไปให้นายทะเบียนทราบทุกหนึ่งเดือน

คำสำคัญ: พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547

ABSTRACT

This research has the objectives to analyze legal problems on the enforcement of Hotel Act, B.E. 2547 for the benefits of hotel business operators and guests by applying archival research method to learn about the law of United States of America and Japan because they effectively apply the law to manage and systemized hotels which can solve and improve Thai laws according to international principles. The research indicated that there are various problems. The wastewater that was discharged by hotels did not treat through a standard sewage treatment because it was not required by law Hotel Act, B.E. 2547. The period of time to submit the copies of daily lodger registration card to the registrar office due to the location of the hotel-it might take longer than usual. The width of the entrance for incoming car toward the hotel is not meet with the requirement by the law according to the Building Control Act (No. 5), B.E. 2558 and Bangkok Metropolitan Administration Regulation on Building Control, B.E. 2544. Each hotel did not set the same framework and hiring policy for qualifications of the hotel employees. According to the Hotel Act, B.E. 2547 did not establish the rule of law to do so, each hotel can hire whoever they see fit.

The researcher suggested that the Hotel Act B.E. 2547 should be revise as

followed: establishing specific guidelines for the construction of wastewater treatment systems in article 34/1 and time to submit the copies of daily lodger registration card the registrar according to article 35 and 36.

Keyword: Hotel Act, B.E. 2547.

บทนำ

ธุรกิจท่องเที่ยวถือเป็นธุรกิจหนึ่งที่มีความสำคัญ และมีความเชื่อมโยงกับโรงแรมซึ่งเป็นสถานที่รองรับนักท่องเที่ยว ในปัจจุบันแม้ว่าจะมีกฎหมาย ซึ่งได้แก่ พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ควบคุมผู้ประกอบการโรงแรมและคุ้มครองนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่เข้าพักโรงแรมดังกล่าว แต่ยังพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เช่น

1. ปัญหาการปล่อยน้ำเสียของโรงแรม จะเห็นได้ว่าประเด็นสิ่งแวดล้อมถือเป็นปัญหาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและความเจริญก้าวหน้า แต่เพราะการพัฒนาเศรษฐกิจในช่วงที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญกับสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน เช่น การอนุญาตสร้างโรงแรมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่เดินทางไปมาระหว่างเมืองหนึ่งสู่อีกเมืองหนึ่ง แต่ไม่ได้มีหลักเกณฑ์ในการควบคุมระบบและมาตรฐานภายในโรงแรม โดยเฉพาะการปล่อยน้ำเสียของโรงแรม แม้จะมีประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด ใช้บังคับโรงแรมที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นห้องพักรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคาร ตั้งแต่ 60 ห้อง แต่ไม่ถึง 200 ห้อง แต่พบว่าหลายโรงแรมยังไม่ปฏิบัติตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังกรณีปัญหาที่เกิดขึ้นในจังหวัดกระบี่ ซึ่งโรงแรมปล่อยน้ำเสียลงสู่ลำคลองอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวชื่อดังของจังหวัด โดยพบว่าน้ำเสียจำนวนมากได้ไหลลงทะเลสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในบริเวณดังกล่าว ทั้งผู้ที่ขับเรือหางยาวและนักท่องเที่ยวต้องสัมผัสน้ำเสียทำให้เป็นโรคผิวหนัง รวมถึงกลิ่นเหม็นอย่างหนักในช่วงน้ำลง ซึ่งปัญหาน้ำเสียในบริเวณนี้ไหลมาจากซอยต่าง ๆ ซึ่งเป็นย่านโรงแรมใหม่ที่เพิ่งก่อสร้างจำนวนมาก และบริเวณนี้ไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย ทำให้น้ำที่ปล่อยมาจากโรงแรม ที่พัก ร้านอาหารต่าง ๆ ไหลลงทะเลเป็นต้น

2. ปัญหาเกี่ยวกับกำหนดระยะเวลาในการแจ้งการเข้าพักของนักท่องเที่ยวต่างชาติ พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ตามมาตรา 35 ประกอบมาตรา 36 กำหนดให้ผู้จัดการต้องจัดให้มีการบันทึกรายการต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้พักและจำนวนผู้พักในแต่ละห้องลงในบัตรทะเบียนผู้พักในทันทีที่มีการเข้าพัก โดยให้ผู้พักคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ลงลายมือชื่อในบัตรทะเบียนผู้พัก หากผู้พักมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์และเข้าพักตามลำพัง ให้ผู้จัดการหรือผู้แทนลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วย และนำไปบันทึกลงในทะเบียนผู้พักให้แล้วเสร็จภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงหลังจากมีการลงทะเบียนเข้าพัก

ถ้ารายการซึ่งจะต้องบันทึกลงในทะเบียนผู้พักตามวรรคหนึ่งซ้ำกับรายการวันก่อนให้บันทึกรายการดังกล่าวว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลง การบันทึกรายการต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้เข้าพักลงในบัตรทะเบียนผู้พักและทะเบียนผู้พักต้องบันทึกทุกรายการให้ครบถ้วน ห้ามมิให้ปล่อยช่องว่างไว้โดยไม่มีเหตุผลสมควร ผู้จัดการต้องเก็บรักษาบัตรทะเบียนผู้พักและทะเบียนผู้พักไว้เป็นเวลาอย่างน้อยหนึ่งปี และต้องให้อยู่ในสภาพที่ตรวจสอบได้ บัตรทะเบียนผู้พักและทะเบียนผู้พักให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดและที่สำคัญ ผู้จัดการต้องส่งสำเนาทะเบียนผู้พักในแต่ละวันไปให้นายทะเบียนทุกสัปดาห์ แล้วให้นายทะเบียนทำใบรับรองให้ไว้เป็นสำคัญ หากโรงแรมใดอยู่ห่างไกลหรือไม่สามารถส่งได้ตามกำหนดดังกล่าว ให้นายทะเบียนพิจารณากำหนดระยะเวลาส่งสำเนาดังกล่าว แล้วแจ้งให้ผู้จัดการทราบ

ประเด็นปัญหาคือ กำหนดระยะเวลาให้ผู้จัดการโรงแรมนำส่งสำเนาทะเบียนผู้พักในแต่ละวันไปให้นายทะเบียนทราบทุกสัปดาห์นั้น หากนำมาใช้บังคับกรณีโรงแรมนั้นอยู่ห่างไกลจากในเมืองหรือห่างไกลความเจริญ การคมนาคมยังเป็นข้อจำกัด อาจทำให้เกิดปัญหา เช่น การหลีกเลี่ยงไม่แจ้งตามกฎหมาย ทำให้โรงแรมดังกล่าวมีความผิดหรือกลายเป็นที่พักอาศัยแก่กลุ่มที่เป็นอาชญากรข้ามชาติ โดยที่ผู้ประกอบการดังกล่าวไม่ได้ตั้งใจ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ตามมาตราดังกล่าว

3. ปัญหาเกี่ยวกับระยะความกว้างของทางเข้าออกรถ พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์เรื่องระยะความกว้างของทางเข้าออกรถที่สัญจรไปมาภายในโรงแรมไว้ แต่มีกฎหมายฉบับอื่นกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวคือ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558 ประกอบกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่อง ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2544 กำหนดว่า “ข้อ 88 ทางเข้าออกของรถ ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 6 เมตร เว้นแต่เป็นการเดินรถทางเดียวต้องกว้างไม่น้อยกว่า 3.50 เมตร ทางวิ่งของรถในกรณีจอดรถทำมุมต่าง ๆ กับทางวิ่งของรถ ต้องกว้างไม่น้อยกว่าเกณฑ์ ดังนี้ (1) กรณีจอดรถทำมุมกับทางวิ่งน้อยกว่า 30 องศา ทางวิ่งของรถต้องกว้างไม่น้อยกว่า 3.50 เมตร (2) กรณีจอดรถทำมุมตั้งแต่ 30 องศาขึ้นไปแต่ไม่เกิน 60 องศา ทางวิ่งของรถต้องกว้างไม่น้อยกว่า 5.50 เมตร และ (3) กรณีจอดรถทำมุมเกิน 60 องศา ทางวิ่งของรถต้องกว้างไม่น้อยกว่า 6 เมตร”

ประเด็นปัญหาคือ แม้ว่าจะมีข้อกำหนดเรื่องระยะความกว้างของทางเข้าออกรถไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558 ประกอบกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่อง ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2544 แต่ในปัจจุบันยังพบปัญหาระยะความกว้างของทางเข้าออกรถภายในโรงแรมไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายฉบับดังกล่าว นอกจากนั้นยังพบว่าระยะความกว้างของทางเข้าออกรถยังไม่เพียงพอต่อการเข้าออกของรถดับเพลิงหรือรถขนาดใหญ่ที่หน่วยงานภาครัฐจัดไปให้ความช่วยเหลือในกรณีที่เกิดปัญหาทั้งในด้านอัคคีภัยและอุทกภัย ส่งผลให้เกิดความเสียหายทั้งต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน

4. ปัญหากรอบคุณสมบัติของพนักงานโรงแรม พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 กำหนดให้ผู้จัดการโรงแรมจะต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 33 คือ มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ และเป็นผู้ที่ได้รับวุฒิปัตรีหรือมีประสบการณ์ตามที่คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมประกาศกำหนด หรือมีหนังสือรับรองว่าได้ผ่านการฝึกอบรมวิชาการบริหารจัดการโรงแรมตามหลักสูตรที่คณะกรรมการรับรอง วิเคราะห์ได้ว่า เกณฑ์อายุ “20 ปีบริบูรณ์” ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติเป็นเกณฑ์ที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ใช้กำหนดบุคคลที่บรรลุนิติภาวะไว้ด้วย ย่อมทำให้เห็นว่าผู้จัดการโรงแรมซึ่งมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานทั้งหมดภายในโรงแรม สมควรต้องมีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะเข้าใจปัญหาด้วยเหตุและผล ไม่ใช่อารมณ์ และต้องสามารถแก้ไขและคลี่คลายเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้กลับเข้าสู่สภาวะปกติได้อีกด้วย นอกจากนี้ การกำหนดให้มีวุฒิปัตรีหรือหนังสือรับรองว่าผ่านการฝึกอบรมวิชาการบริหารจัดการโรงแรมนั้น เป็นเพราะกฎหมายต้องการให้ผู้ทำหน้าที่จัดการโรงแรมเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนการบริหารงานและการจัดการความปลอดภัยภายในโรงแรม รวมถึงมีประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ

ประเด็นปัญหาคือ พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ไม่ได้กำหนดกรอบคุณสมบัติของพนักงานโรงแรมไว้ ส่งผลให้บุคคลที่สมัครเป็นพนักงานโรงแรมไม่จำเป็นต้องมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด แต่เป็นไปตามนโยบายของแต่ละโรงแรมนั้น ซึ่งก่อให้เกิดข้อเสียคือ โรงแรมแต่ละแห่งสามารถกำหนดเงื่อนไขหรือรอบในการรับพนักงานโรงแรมได้เอง ทำให้ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ส่งผลให้เกิดการบริการที่แตกต่าง และสะท้อนภาพลักษณ์ทั้งในทางที่ดีและไม่ดีให้ชาวต่างชาติที่เข้าพักได้เห็น และนำออกสู่โลกออนไลน์ให้ประจักษ์แก่สายตาทั้งคนไทยและต่างประเทศ เช่น โรงแรมบางแห่งรับพนักงานเป็นแรงงานพม่า สื่อสารภาษาไทยไม่ชัดเจน ไม่เข้าใจขนบธรรมเนียมไทย ทำกริยาที่ไม่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ทำให้นักท่องเที่ยวจดจำภาพลักษณ์ที่ไม่ดีของเมืองไทย

ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จึงศึกษาปัญหาดังกล่าวเพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 เพื่อประโยชน์แก่ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่เข้าพักโรงแรมต่อไป โดยศึกษากฎหมายของสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นเป็นแนวทาง เนื่องจากทั้งสองประเทศมีโรงแรมที่ได้มาตรฐานหลายแห่ง และใช้กฎหมายควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมา แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ในกรณีการปล่อยน้ำเสีย กำหนดระยะเวลาในการแจ้งการเข้าพักของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ระยะเวลาความกว้างของทางเข้าออกรถ และกรอบคุณสมบัติของพนักงานโรงแรม

2. เพื่อศึกษาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยโรงแรมเกี่ยวกับการปล่อยน้ำเสีย กำหนดระยะเวลาในการแจ้งการเข้าพักของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ระยะเวลาความกว้างของทางเข้าออกรถ และกรอบคุณสมบัติของพนักงานโรงแรม ทั้งของต่างประเทศและประเทศไทย

3. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยโรงแรมเกี่ยวกับการปล่อยน้ำเสีย กำหนดระยะเวลาในการแจ้งการเข้าพักของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ระยะเวลาความกว้างของทางเข้าออกรถ และกรอบคุณสมบัติของพนักงานโรงแรม

4. เพื่อหาแนวทางปรับปรุงและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547

สมมติฐานของการวิจัย

ในปัจจุบันธุรกิจที่พักโรงแรมมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยต่างเร่งสร้างกลยุทธ์ใหม่ ๆ เพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากนักท่องเที่ยว จนมิได้ตระหนักถึงปัญหาการปล่อยน้ำเสีย กำหนดระยะเวลาในการแจ้งการเข้าพักของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ระยะเวลาความกว้างของทางเข้าออกรถ และกรอบคุณสมบัติของพนักงานโรงแรม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้โรงแรมได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ดังนั้น เพื่อสร้างมาตรฐานธุรกิจโรงแรมและสร้างความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย อันนำไปสู่การเผยแพร่ภาพลักษณ์ของประเทศไทยในทางที่ดีและเป็นที่ยอมรับแก่ชาวโลก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ในกรณีการปล่อยน้ำเสีย กำหนดระยะเวลาในการแจ้งการเข้าพักของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ระยะเวลาความกว้างของทางเข้าออกรถ และกรอบคุณสมบัติของพนักงานโรงแรม

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้การวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้อง (documentary research) และการวิจัยภาคสนาม ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการธุรกิจที่พัก โรงแรม และนักท่องเที่ยว รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับทราบถึงปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษากฎหมายภายในประเทศ ได้แก่ พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2523 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 รวมถึงกฎกระทรวงและประกาศที่เกี่ยวข้อง และกฎหมายของสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นในเชิงเปรียบเทียบ เพื่อหาบทสรุปและข้อเสนอสำหรับการแก้ไขปัญหา

ผลการวิจัย

1. มาตรฐานสิ่งแวดล้อม สิ่งสำคัญประการแรกของการก่อตั้งโรงแรมคือการคำนึงถึงสภาพสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ โรงแรมจะต้องไม่ก่อความเดือดร้อนหรือรำคาญแก่ผู้อื่นที่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงกับโรงแรม จะต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรของประเทศชาติ สิ่งสำคัญที่โรงแรมแต่ละแห่งพึงปฏิบัติคือ การสร้างระบบการปล่อยน้ำเสียที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล อย่างไรก็ตาม พบว่าในปัจจุบันยังมีโรงแรมหลายแห่งที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปล่อยน้ำเสีย ปล่อยปะละเลยและมีการปล่อยน้ำเสียลงสู่แม่น้ำลำคลองเป็นจำนวนมาก สะท้อนให้เห็นถึงการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น มิฉะนั้นแล้วหากปล่อยให้โรงแรมปล่อยน้ำเสียอย่างต่อเนื่องโดยไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่ได้ดัดเข้าควบคุม อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ของประชาชน ประกอบด้วย ก) สัตว์น้ำเสียชีวิตง่ายขึ้น ข) ประชากรสัตว์น้ำลดลง ค) สัตว์น้ำขาดแหล่งอาหาร ง) สัตว์น้ำไม่สามารถเป็นแหล่งอาหารของมนุษย์ได้ ผลกระทบทางน้ำที่เกิดขึ้นดังกล่าวเป็นเพียงตัวอย่างส่วนหนึ่งที่เกิดจากการปล่อยน้ำเสียของโรงแรม หากปล่อยให้โรงแรมกระทำการในลักษณะดังที่กล่าวมาข้างต้นอย่างต่อเนื่อง อาจส่งผลกระทบต่อด้านอื่น ๆ ด้วย

2. กำหนดระยะเวลาในการแจ้งการเข้าพักของนักท่องเที่ยวต่างชาติ สิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้ประกอบการโรงแรมประสบความสำเร็จและมีผู้เข้ามาพักจำนวนมากคือ รัฐจะต้องเข้ามาควบคุมดูแล ตลอดจนมีมาตรการทางกฎหมายที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้แก่ผู้ประกอบการและคำนึงถึงการปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างแท้จริง ในกรณีการแจ้งการเข้าพักของนักท่องเที่ยวต่างชาตินั้นจะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 กำหนดระยะเวลาให้ผู้จัดการโรงแรมนำส่งสำเนาทะเบียนผู้พักในแต่ละวันให้นายทะเบียนทราบทุกสัปดาห์ ซึ่งโรงแรมในประเทศไทยนั้นมีที่ตั้งแตกต่างกันขึ้นอยู่กับแต่ละภาคของประเทศ เช่น ภาคเหนือมีภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นทิวเขาภูเขา หุบเขา และแอ่งแผ่นดินระหว่างภูเขา มีความสูงชัน เป็นบริเวณที่อุดมสมบูรณ์เหมาะในการเพาะปลูกและการตั้งถิ่นฐาน ทำให้เป็นแหล่งชุมชนสำคัญของภาค จึงมีโรงแรมจำนวนมากเกิดขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสธรรมชาติ เช่นนี้ทำให้โรงแรมบางแห่งตั้งขึ้นไกลจากแหล่งชุมชนหรือสถานที่ราชการ นอกจากนี้ จำนวนผู้เข้าพักยังเป็นเฉพาะกลุ่มที่สนใจในธรรมชาติอย่างแท้จริง จึงทำให้กลุ่มนักท่องเที่ยวอาจมีจำนวนไม่มากนักในบางฤดูกาล หรือกรณีภาคใต้ซึ่งมีภูมิประเทศเป็นคาบสมุทรแคบและยาว ถูกขนาบด้วยทะเลทั้งสองด้าน ประกอบด้วยทิวเขาที่เป็นแกนของคาบสมุทรและที่ราบชายฝั่งทะเลที่ลาดลงสู่ทะเลทั้งสองด้าน ชายฝั่งด้านตะวันออกเป็นที่ราบเรียบและยกตัวสูง มีหาดทรายสวยงามหลายแห่ง ส่วนชายฝั่งด้านตะวันตกเป็นชายฝั่งทะเลจมตัว ทำให้ฝั่งทะเลขรุขระเว้าแหว่ง มีเกาะใหญ่น้อยเป็นจำนวนมาก ทำให้โรงแรมตั้งขึ้นอยู่บริเวณเกาะเพื่อรองรับ

นักท่องเที่ยว ซึ่งหากเปรียบเทียบการเดินทางไปมาเพื่อแจ้งข้อมูลยังหน่วยงานตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 มาตรา 35 ประกอบมาตรา 36 ถือว่าค่อนข้างยากลำบากและสร้างภาระให้กับผู้ประกอบการ ดังนั้น การกำหนดระยะเวลาในการแจ้งการเข้าพักของนักท่องเที่ยวต่างชาตินั้น สิ่งสำคัญที่รัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องคำนึงถึงและให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งคือ การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติที่จะต้องคำนึงถึงผู้ประกอบการทุก ๆ ฝ่าย เพราะหากเป็นผู้ประกอบการโรงแรมที่อยู่ภาคกลาง อีสาน ตะวันออก ซึ่งเป็นพื้นราบ ปัญหาเหล่านี้จะไม่เป็นประเด็นเท่าใดนัก แต่ที่เป็นประเด็นปัญหาคือ ผู้ประกอบการโรงแรมในภาคเหนือและภาคใต้ที่มีลักษณะภูมิประเทศดังที่กล่าวมาข้างต้น การกำหนดระยะเวลาในการแจ้งการเข้าพักของนักท่องเที่ยวต่างชาติตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 จึงยังไม่มีความเหมาะสมเท่าใดนัก

3. ระยะเวลาความกว้างของทางเข้าออกรถ จะเห็นได้ว่า โรงแรมที่อยู่ในเมืองโดยเฉพาะในเมืองขนาดใหญ่ เช่น กรุงเทพมหานคร ขอนแก่น เชียงใหม่ สถานที่ที่จะค่อนข้างคับแคบ ด้วยลักษณะที่เป็นเมืองใหญ่และมีผู้คนจำนวนมากอาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว จึงทำให้พื้นที่ทุกส่วนถูกใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ เช่น ในซอยจะมีร้านอาหารจำนวนมากตั้งเรียงราย ทำให้เหลือพื้นที่ให้รถสัญจรแคบจนไม่สามารถขับสวนกันได้อย่างคล่องตัว อาจต้องชะลอเพื่อให้อีกคันหนึ่งสวนทางมาก่อนแทบทุกชุมชนเมืองจะมีลักษณะเช่นนี้ ส่งผลให้ผู้ที่พักในโรงแรมที่อยู่ในพื้นที่นั้นต้องขับรถเข้าออกในพื้นที่คับแคบ นอกจากนั้นยังพบว่ามีหลายพื้นที่ที่กฎหมายกำหนดให้ถนนที่ใช้เพื่อเป็นทางเข้าออกโรงแรมมีขนาดตามที่พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558 ประกอบกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2544 กำหนดไว้ แต่ในทางปฏิบัติพบว่าบางพื้นที่ยังไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายฉบับดังกล่าว ส่งผลให้เมื่อเกิดปัญหาขึ้นไม่ว่าจะเป็นไฟไหม้ น้ำท่วม หรือกรณีอื่น รัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถเข้าช่วยเหลือได้ทันทั่วถึง

4. กรอบคุณสมบัติของพนักงานโรงแรม พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 กำหนดให้ผู้จัดการโรงแรมจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ และเป็นผู้ที่ได้รับวุฒิปริญญาตรีหรือมีประสบการณ์ตามที่คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมประกาศกำหนด หรือมีหนังสือรับรองว่าได้ผ่านการฝึกอบรมวิชาการบริหารจัดการโรงแรมตามหลักสูตรที่คณะกรรมการรับรอง จะเห็นได้ว่ากฎหมายให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของผู้จัดการโรงแรมเป็นอย่างมาก เพราะจะต้องทำหน้าที่ทั้งบริหารจัดการและสอดส่องดูแลความเรียบร้อยภายในโรงแรม การให้บริการลูกค้าที่เข้ามาพักแรม และดูแลพนักงานหรือลูกจ้างภายในความปกครองของตน จึงต้องเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะ ผ่านประสบการณ์ในการทำงาน ระยะเวลาพอสมควร นอกจากนั้นต้องเป็นบุคคลที่มีความสุขุม รอบคอบ ใจเย็น และสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันทั่วถึง การคัดเลือกผู้จัดการโรงแรมต้องใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกที่มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของผู้ประกอบการโรงแรม อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาถึงคุณสมบัติของพนักงานโรงแรม แม้ว่าจะไม่ได้มีหน้าที่เหมือนผู้จัดการโรงแรม แต่ก็ต้องมีใจรักในการให้บริการ มีบุคลิกภาพดี

ชื่อเสียง สุจริต และทำหน้าที่ของตนได้อย่างไม่บกพร่อง ซึ่งหากนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับตำแหน่งผู้จัดการแล้ว พนักงานโรงแรมถือว่าเป็นบุคคลหนึ่งที่ทำให้โรงแรมมีการพัฒนาและเจริญเติบโตยิ่ง ๆ ขึ้น เพราะหากปราศจากพนักงานโรงแรมแล้ว โรงแรมจะไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ เพราะโรงแรมมีองค์ประกอบหลายประการที่จะขับเคลื่อนให้ประสบความสำเร็จและมีผู้เข้าพักอาศัย เช่น พนักงานต้อนรับ พนักงานขับรถยนต์ พนักงานดูแลความสะอาด แม่ครัวหรือพ่อครัว ฉะนั้น การกำหนดกรอบคุณสมบัติที่ชัดเจนของพนักงานโรงแรมย่อมเป็นสิ่งสำคัญ อันจะทำให้ได้มาซึ่งพนักงานโรงแรมที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยน้ำเสียของโรงแรม โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 มาตรา 34/1
2. ควรแก้ไขเพิ่มเติมเรื่องกำหนดระยะเวลาในการแจ้งการเข้าพักของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 มาตรา 35 ประกอบมาตรา 36 โดยขยายกำหนดระยะเวลาการนำส่งสำเนาทะเบียนผู้พักในแต่ละวันไปให้นายทะเบียนทราบทุกสัปดาห์ เป็นให้นำส่งสำเนาทะเบียนผู้พักในแต่ละวันไปให้นายทะเบียนทราบทุกหนึ่งเดือน
3. ควรเพิ่มเติมพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 เรื่องระยะความกว้างของทางเข้าออกรถของโรงแรม ที่แต่เดิมพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ไม่ได้บัญญัติในเรื่องดังกล่าวไว้
4. ควรเพิ่มเติมพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 เรื่องกรอบกำหนดคุณสมบัติของพนักงานโรงแรม เพราะพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์เรื่องดังกล่าวไว้

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2555). *การท่องเที่ยวไทย: วิสัยทัศน์*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย.
- ชลามรินทร์ สมพงษ์. (2553). *มุมมองของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่อการท่องเที่ยวหัวหิน*. ปริญญาโทบริหารวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยว เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์. (2554). *องค์การที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว: ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ปีที่ 15 ฉบับที่ 3 เดือนมกราคม-มีนาคม 2562

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2558). **การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: เพลส แอนด์ดีไซน์.
วิวัฒน์ แสงเพชร. (2558). **ปัจจัยส่วนบุคคล แรงจูงใจในการทำงาน และสภาพแวดล้อมที่มีผลผูกพัน
ต่อองค์กรของพนักงานธุรกิจโรงแรมระดับ 5 ดาว โรงแรมแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร
และปริมณฑล**. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
กรุงเทพ.

เสริมสกุล ศรีน้อย. (2554). **การศึกษามาตรฐานความปลอดภัยด้านอัคคีภัยเพื่อการรับรองมาตรฐาน
ระดับสากล กรณีศึกษา โรงพยาบาลเอกชนในอาคารสูง**. การค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรอาคาร, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีปทุม.